

AXBOROT-KUTUBXONA MUASSALARIDA ZAMONAVIY INFORMATSION TEXNOLOGIYALAR

Menlimuratov Salamat

*O'zbekiston Davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali
"Kutubxona axborot faoliyati " mutaxassisligi 4-kurs talabasi*

Dina Muratbaeva

*O'zbekiston Davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali
"Kutubxona axborot faoliyati " mutaxassisligi 3-kurs talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada axborot-kutubxona muassalarida zamonaviy informatsion texnologiyalar, IT muassasalarining kutubxonalarini yanada rivojlantirishga olib kelgan asosiy faktorlari, zamonaviy informatsion texnologiyalar axborot-kutubxonalar sohasida katta o'zgarishlarni olib kelganligi haqida batafsil bayon qilingan.

Kalit so'zlar: axborot-kutubxona muassalari, zamonaviy informatsion texnologiyalar, IT muassasalari.

Kirish: Zamonaviy informatsion texnologiyalar axborot-kutubxonalar sohasida bir necha muammolarni hal qilishga yordam beradi va kutubxonaning xizmat ko'rsatishini yaxshilaydi. Zamonaviy informatsion texnologiyalar axborot-kutubxonalar sohasidagi bir nechta muammolarni hal qiladi va foydalanuvchilar uchun erkinlik va yorug'lik yaratadi. Bu usullar kutubxonalarning ma'lumotlarni boshqarish va foydalanishni yanada sodda va samarali qilishga yordam beradi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya: Axborot-kutubxonalar muassasalarida zamonaviy informatsion texnologiyalar hayotimizning har sohasida katta o'zgarishlarga olib kelmoqda. Bu muassasalarda zamonaviy IT muassasalarining kuchli foydalarini keng qamrab olgan va yangi imkoniyatlarni yaratgan maqolalar ko'p uchraydi.

Zamonaviy informatsion texnologiyalar axborot-kutubxonalar sohasidagi muammolarni hal qilishga yordam beradi va bu sohada bir nechta to'g'ridan-to'g'ri o'zgarishlarni keltirib chiqaradi. Zamonaviy informatsion texnologiyalar axborot-kutubxonalarining ma'lumotlarni boshqarish va tashkil etish uslublarini o'zgartirdi. Axborotlar elektron ravishda saqlanib, ma'lumotlar bazasi va axborot tizimlari orqali boshqariladi.

Zamonaviy informatsion texnologiyalar axborot-kutubxonalar sohasida o'zgarishlarni olib kelmoqda va foydalanuvchilarga yuqori darajada samarali xizmatlar taklif etmoqda. Elektron kitobxonalardan onlayn axborotlarga, ma'lumotlar bazalaridan san'at yaratish va tahlil vositalariga, onlayn kutubxonalarga kirish

imkoniyatiga qadar, zamonaviy IT muassasalarining axborot-kutubxonalar sohasidagi roli katta e'tibor olaylik. Bu muassasalar, kutubxonalarni qulaylik, osonlik va turli xizmatlardan foydalanuvchilarga ta'minlashda zamonaviy informatsion texnologiyalar asosida innovatsion yechimlarni taklif etmoqda.

Natijalar: Zamonaviy informatsion texnologiyalar dunyodagi har xil sohalarda qo'llanilayotgan axborot-kutubxonalarning o'rni muhim ahamiyatga ega bo'lmoqda. IT muassasalarining kutubxona tizimlariga kiritilishi, ma'lumotlar bazalari va axborotlar tahlil va taqsimlash vositalarini o'z ichiga olishi kutubxonalar uchun rivojlanish va yuqori samaradorlikni ta'minlashda avvalgi davrlarga nisbatan yutuq muhim jarayonlardan biridir.

IT muassasalarining kutubxonalarni yanada rivojlantirishga olib kelgan asosiy faktorlardan biri, elektron kutubxonalarning internetga ulanish imkonini yaxshilashdir. Elektron kutubxonalarning o'sishi bilan, foydalanuvchilar kutubxonalarga kompyuterlari, smartfonlari yoki boshqa qurilmalari orqali onlayn ravishda kirishlari mumkin bo'lgan elektron fayllar va resurslar bilan o'zlashtirishadi.

Axborot tahlil va vizualizatsiya vositalari ham kutubxonalar uchun muhimdir. Zamonaviy IT muassasalarining tahlil vositalari, ma'lumotlarni o'rganish, tahlil qilish va ma'lumotlar vizualizatsiyasi muammolarini hal qilishda yordam beradi. Bu tizimlar kutubxonalarning ma'lumotlar bazalarini o'z ichiga oladi va bu ma'lumotlarni avtomatik ravishda tahlil qiladi.

Muhokama: Zamonaviy informatsion texnologiyalar axborot-kutubxona sohasidagi muammoni hal qilish va foydalanuvchilarga yorug'lik, tezlik va keng imkoniyatlar yaratishda ahamiyatli rollarni o'ynaydi. Bu muassasalar orqali kutubxonalarning ma'lumotlarni saqlash, boshqarish, foydalanish va taqsimlash jarayonlari yanada yaxshilanadi.

Keyingi yillarda IT sohasidagi rivojlanishlar bilan birgalikda, axborot-kutubxonalarning oson va qulay foydalanish imkoniyatlari yanada rivojlanganligini kutib olish mumkin. Zamonaviy informatsion texnologiyalar, foydalanuvchilar uchun axborot-kutubxonalarga oson va tezkor kirish imkonini yaratishda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa: Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, zamonaviy informatsion texnologiyalar axborot-kutubxonalar sohasida katta o'zgarishlarni olib kelganligi va foydalanuvchilar uchun axborotlarni oson va tezkor kirish imkonini berdi. Elektron kutubxonalarning o'ralishi, onlayn elektron kitobxonalari, ma'lumotlar bazasi va axborot tizimlari va tahlil vositalari, hamda oson va tezkor kirish imkonini yaratish, bu sohaning yangiliklaridan faqat bir nechasi hisoblanadi. Bu rivojlanishlar, axborot-kutubxonalar sohasidagi muammolarni hal qilish va foydalanishni yanada sodda va samarali qilishda muhim ahamiyatga ega.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Begimqulov U.Sh. Zamonaviy axborot texnologiyalari muhitida pedagogik ta'limni tashkil etish. 2004.
2. Begimqulov U.Sh. Malaka oshirish tizimida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish. 2004.
3. Nishonov A.X. va boshqalar. Ta'limda erkin va ochiq kodli dasturiy ta'minotlar, Axborot texnologiyalari va telekommunikatsiya muammolari, respublika ilmiy-texnik konferensiyasi, Toshkent 2012.
4. Karimov U.F., Raxmatullayev M.A. Elektron kutubxona yaratish texnologiyasi va resurslardan foydalanish. — T.: A.Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2009.